

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
“КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО”**

**Факультет прикладної математики
Кафедра системного програмування і спеціалізованих комп'ютерних
систем**

**Лабораторна робота № 2
з дисципліни “ Базы даних і засоби управління”
Засоби оптимізації роботи СУБД PostgreSQL**

**Виконав
студент III курсу
групи KB-81
Гей Антон**

Київ 2020

Метою роботи є здобуття практичних навичок використання засобів оптимізації СУБД PostgreSQL.

Завдання роботи полягає у наступному:

1. Перетворити модуль “Модель” з шаблону MVC лабораторної роботи №2 у вигляд об’єктно-реляційної проекції (ORM).
2. Створити та проаналізувати різні типи індексів у PostgreSQL.
3. Розробити тригер бази даних PostgreSQL.

Завдання 1

Представлення таблиць у вигляді класів

```
class Film(Base):
    __tablename__ = 'Films'
    id = Column(Integer, primary_key=True)
    name_f = Column(String(30))
    year_f = Column(Integer)
    genre_f = Column(String(30))
    duration_f = Column(Integer)

    def __repr__(self):
        return "<Films('%s', '%s', '%s', '%s')>" % (self.name_f, self.year_f, self.genre_f, self.duration_f)

class Cinema(Base):
    __tablename__ = 'Cinemas'
    id = Column(Integer, primary_key=True)
    name_c = Column(String(30))
    street = Column(String(30))

    def __repr__(self):
        return "<Cinemas('%s', '%s')>" % (self.name_c, self.street)

schedule = Table(
    'Schedule', Base.metadata,
    Column('id', Integer, primary_key=True),
    Column('id_s', Integer, ForeignKey('Sessions.id')),
    Column('id_c', Integer, ForeignKey('Cinemas.id'))
)

class Session(Base):
    __tablename__ = 'Sessions'
    id = Column(Integer, primary_key=True)
    id_f = Column(Integer, ForeignKey('Films.id'))
    start_date = Column(Date)
    hall_name = Column(String(30))
    film = relationship("Film", uselist=False)
    cinemas = relationship("Cinema", secondary=schedule)
```

Функції для створення одного/декількох записів

```
# Створити запис
def create_item(self, table_name, columns, item):

    obj = self._tables[table_name]()
    for i in range(len(columns)):
        obj.__dict__[columns[i]] = item[i]
    self._session.add(obj)
    self._session.commit()

# Створити декілька записів
def create_items(self, table_name, columns, items):

    for j in range(len(items)):
        obj = self._tables[table_name]()
        for i in range(len(columns)):
            obj.__dict__[columns[i]] = items[j][i]
        self._session.add(obj)
    self._session.commit()
```

Функції для зчитування записів

```
# Взяти дані про запис з бази
def read_item(self, table_name, columns, item_id):
    col_names = []
    tbl_entity = self._tables[table_name]
    for i in range(len(columns)):
        col_names.append(tbl_entity.__dict__[columns[i]])

    query = self._session.query(*col_names).filter(tbl_entity.id == item_id)
    return query.all()

# Прочитати дані таблиці з бази
def read_items(self, table_name, columns):
    tbl_entity = self._tables[table_name]
    if columns is not None:
        col_names = []
        for i in range(len(columns)):
            col_names.append(tbl_entity.__dict__[columns[i]])
        query = self._session.query(*col_names)
    else:
        query = self._session.query(tbl_entity)
    return query.all()
```

Функції оновлення та видалення записів

Оновити запис

```
def update_item(self, table_name, columns, item, item_id):
```

```
    tbl_entity = self._tables[table_name]
```

```
    update_values = dict(zip(columns, item))
```

```
    self._session.query(tbl_entity) \
```

```
        .filter(tbl_entity.id == item_id) \
```

```
        .update(update_values)
```

```
    self._session.commit()
```

Видалити запис за ключем

```
def delete_item(self, table_name, item_id):
```

```
    tbl_entity = self._tables[table_name]
```

```
    self._session.query(tbl_entity).filter(tbl_entity.id == item_id).delete()
```

```
    self._session.commit()
```

Завдання 2

<i>№ варіанта</i>	<i>Види індексів</i>
<i>14</i>	<i>Btree, Hash</i>

Btree

Створимо 100000 випадкових рядків в таблиці cinemas(id_c, name_c, street).

1	<code>select count(*) from cinemas</code>		
Data Output Explain Messages Notifications			
	count bigint		
1	100000		

9

select * from cinemas limit 5 offset 10;

Data Output

Explain

Messages

Notifications

	id_c [PK] integer	name_c character varying (30)	street character varying (30)
1	11	iz90BcMCQgwnfV	h3lhJ7MoOvqEhGk
2	12	xOp053KFDk4gdCM	QMXA0sZxFb42GfG
3	13	PVty19Fq2yKm6ik	HHWBpVELvJEamOW
4	14	XgcIVPSbziaZRlp	SpwbitWivzryq4j
5	15	vtEdEb21eiLpuBj	H7Ts1QcrH9duChm

Виконаємо запит без індексу по стовпчику name_c запису 'iz90BcMCQgwnfV'

11	<code>explain select * from cinemas where "name_c" = 'iz90BcMCQgwnfV'</code>
12	
Data Output Explain Messages Notifications	
	QUERY PLAN text
1	Seq Scan on cinemas (cost=0.00..2084.00 rows=1 width=34)
2	Filter: ((name_c)::text = 'iz90BcMCQgwnfV'::text)

Створимо індекс “cinemas_btree” для таблиці “cinemas” по стовпчику “name_c”:

```
13 drop index if exists "cinemas_btree";
14 create index "cinemas_btree" on "cinemas" using btree("name_c");
15
16
17
```

Data Output	Explain	Messages	Notifications
CREATE INDEX			
Query returned successfully in 1 secs 173 msec.			

Виконаємо пошук 'iz90BcMCQgwnfV' знову.

```
11 explain select * from cinemas where "name_c" = 'iz90BcMCQgwnfV'
12
```

Data Output	Explain	Messages	Notifications
QUERY PLAN			
text			
1	Index Scan using cinemas_btree on cinemas (cost=0.42..8.44 rows=1 width=34)		
2	Index Cond: ((name_c)::text = 'iz90BcMCQgwnfV'::text)		

Бачимо, що пошук з індексом працює набагато швидше.

Hash

Для цього завдання знову використаємо таблицю `cinemas(id_c, name_c, street)`. Слід зазначити, що індекс `hash` найкраще підходить для пошуку з використанням порівняння на `"="`. Візьмемо стовпчик `street`.

```
1 select count(*) from cinemas
```

	count	
	bigint	
1	100000	

```
1 select * from cinemas limit 4 offset 30000
```

	id_c	name_c	street
	[PK] integer	character varying (30)	character varying (30)
1	30001	S6PFcV5Br05PCZI	pJcDMTd5FUcNxum
2	30002	3Zny2PaewQjuVMe	avKUaT98jEg1tZa
3	30003	VYdWl1TxSJ3exPB	7smGNIQzsHZwdtg
4	30004	oRzHhQ1jYlkakuU	PVpB2IZ5umpbrvt

Виберемо одне з значень – `"pJcDMTd5FUcNxum"`. Зробимо пошук по цьому імені.

```
1 explain select * from cinemas where "street" = 'pJcDMTd5FUcNxum'
```

	QUERY PLAN	
	text	
1	Seq Scan on cinemas (cost=0.00..2084.00 rows=1 width=34)	
2	Filter: ((street)::text = 'pJcDMTd5FUcNxum'::text)	

Створимо індекс `"cinemas_hash"` для таблиці `"cinemas"` по стовпчику `"street"`:

```
6 create index "cinemas_hash" on "cinemas" using hash("street");
7
-
```

Data Output	Explain	Messages	Notifications
CREATE INDEX			
Query returned successfully in 340 msec.			

Виконаємо пошук "pJcDMTd5FUcNxum" знову.

```
1 explain select * from cinemas where "street" = 'pJcDMTd5FUcNxum'
2
3
```

Data Output	Explain	Messages	Notifications
QUERY PLAN			
text			
1	Index Scan using cinemas_hash on cinemas (cost=0.00..8.02 rows=1 width=34)		
2	Index Cond: ((street)::text = 'pJcDMTd5FUcNxum'::text)		

Подивившись на результати пошуку, можна сказати , що використання індексу дало досить значне підвищення швидкодії.

Завдання 3

№ варіанта	Умови для тригера
14	<i>after insert, update</i>

Створимо таблицю `cinemas_logs` в яку будуть вставлятись записи про те, що відбувся `insert` or `update`.

```
1 create table cinemas_logs(  
2 id serial primary key,  
3 log_text text)
```

Команди створення тригера та підключення до таблиці `cinemas`

```
1 create or replace function trigger_for_cinemas() returns trigger as $$  
2 begin  
3   if (tg_op = 'INSERT') then  
4     if (char_length(new.name_c)<2)or(char_length(new.name_c)>30) then  
5       raise exception 'Yours date is wrong';  
6       return null;  
7     end if;  
8     insert into cinemas_logs(log_text) values(concat('inserted in cinemas: name_c = ', new.name_c, ' street = ', new.street));  
9     raise notice 'Successfull inserted';  
10    return new;  
11  elsif tg_op = 'UPDATE' then  
12    insert into cinemas_logs(log_text) values('updated row in table cinemas');  
13    raise notice 'Successfull updated';  
14    return new;  
15  else return null;  
16  end if;  
17 end;  
18 $$language plpgsql;  
19  
20 create trigger trigger_for_cinemas after insert or update on public.cinemas  
21 for each row execute procedure trigger_for_cinemas()
```

Виконаємо `insert` в таблицю `cinemas`

```
30  
31 insert into cinemas(name_c,street) values('aaaaaaaaaaaaaaaa', 'bbbbbbbbbbbbbbbbbbbb')
```

Data Output Explain Messages Notifications

ПОВІДОМЛЕННЯ: Successfull inserted
INSERT 0 1

Query returned successfully in 113 msec.

Виконаємо `update` в таблиці `cinemas`

```
35 update cinemas set name_c = 'cccccccccccccccccc' where name_c = 'aaaaaaaaaaaaaaaa'  
36
```

Data Output Explain Messages Notifications

ПОВІДОМЛЕННЯ: Successfull updated
UPDATE 1

Query returned successfully in 115 msec.

Введемо закоротке ім'я для вставки, отримаємо помилку:

```
31 insert into cinemas(name_c,street) values('a','bbbbbbbbbbbbbbbbbb')
32
```

Data Output

Explain

Messages

Notifications

ERROR: ПОМИЛКА: Yours date is wrong
CONTEXT: Функція PL/pgSQL trigger_for_cinemas() рядок 5 в RAISE

SQL state: P0001

Перевіряємо таблицю logs

```
39 select* from cinemas_logs
40
41
```

	Data Output	Explain	Messages	Notifications
	id [PK] integer		log_text text	
1		14	inserted in cinemas: name_c = aaaaaaaaaaaaaaaaaa street = bbbbbbbbbbbbbbbbbbb	
2		15	updated row in table cinemas	

Бачимо, що появились відповідні записи після запитів insert та update. Також бачимо, що при вводі некоректного імені запису в таблиці немає. Це говорить про те, що тригер працює правильно.